Technische toets

Format technische toets
Hierbij ontvangt u de technische toets voor motie vreemd 'Lokale aanpak staalslakken' (HvM, raadsvergadering 25 september 2025).

Technische toets:
De motie van Hart voor Medemblik is getoetst op de onderstaande punten.

Technische uitvoerbaarheid:
De opdrachten zijn helder geformuleerd, maar de reikwijdte is onduidelijk: betreft het alleen gemeentelijke projecten/grond of ook private gronden (particulieren, verenigingen, bedrijven) op het grondgebied van gemeente Medemblik.

Eveneens is niet duidelijk of het enkel gaat om halfverhardingen zoals Graustabiel of ook om andere toepassingen van staalslakken zoals toepassingen in wegenbouw onder asfalt.

De motie vraagt een voortrekkersrol voor Medemblik in monitoring, meldplicht en landelijke beïnvloeding. Op dit moment heeft de gemeente een uitvoerende rol en volgt de gemeente da regelgeving van het rijk en de adviezen van de ODNHN. De gemeente beschikt niet over de benodigde capaciteit in mankracht, kennis en expertise om een trekkende rol te kunnen spelen in de regio of nationaal niveau op dit complexe onderwerp. De gemeente is in afwachting van het ODNHN-advies. De ODNHN heeft wel expertise op dit onderwerp.

De motie is technisch uitvoerbaar mits capaciteit, expertise en procesinrichting worden georganiseerd en de reikwijdte expliciet wordt afgebakend.
Uitvoering van de motie kan ook als opdracht aan de ODNHN worden gegeven, mits hier extra budget voor beschikbaar gesteld wordt.

Juridische uitvoerbaarheid:
Gemeente Medemblik past uit voorzorg geen Graustabiel meer toe en wacht het ODNHN-advies af. Voor gemeentelijke projecten en aanbestedingen kan uitsluiting via inkoopvoorwaarden en bestekken worden geregeld. Het is geen standaardbepaling, maar het is uitvoerbaar en we kunnen ons beleid hierop aanpassen. Het verkennen van een lokaal (deel)verbod en aanvullende regels (omgevingsplan, APV, maatwerk) is mogelijk.
Het eventueel invoeren van een verbod kan in strijd zijn met landelijke regelingen en daarmee tot procedures leiden. Een algemene meldplicht voor alle toepassingen op private gronden zou kunnen worden geregeld, maar is mogelijk niet afdwingbaar zolang staalslakken nationaal zijn toegestaan. Dit zou moeten blijken uit de verkenning die de motie zelf vraagt.

Juridisch is de motie uitvoerbaar binnen de eigen huishouding en voor het onderzoek, maar met onzekerheden ten aanzien van de toepassing en handhaving buiten gemeentelijke projecten op het grondgebied van particulieren en bedrijven.

Financiële uitvoerbaarheid:
Uitvoering van de motie vraagt extra capaciteit (juridisch, beleidsmatig, technisch, toezicht) en mogelijk externe inhuur. Ook systeemkosten voor een brede inventarisatie waar in de openbare ruimte en bij bedrijven en particulieren onder bijvoorbeeld wegen in het verleden staalslakken zijn toegepast en voor een meldloket/registratie en communicatie zijn te verwachten. De motie bevat geen dekkingsvoorstel. Daarmee is de motie financieel niet uitvoerbaar.

Overige vakinhoudelijke informatie:
• Graustabiel is lokaal toegepast bij de Oosterschans/Binnenkruier en in Park Abbekerk. Bij de Oosterschans is het materiaal verwijderd; er is geen uitloging vastgesteld. Het pad in Abbekerk bevat een laag van 10 cm LD-staalslak, buiten de landelijke verbodsdrempel.
• Amsterdam heeft een meldplicht via voorbereidingsbesluit als voorbeeld gehanteerd; voor Medemblik vergt dit aanzienlijke organisatie en regionale afstemming.

Conclusie:
Technisch is de motie uitvoerbaar mits reikwijdte wordt verduidelijkt en middelen beschikbaar komen. Juridisch is de motie uitvoerbaar binnen de eigen huishouding en voor het verkennende onderzoek, maar met onzekerheid over meldplicht op private gronden. Financieel niet uitvoerbaar zonder dekkingsvoorstel.

Er wordt geen uitspraak gedaan over beleidsmatige wenselijkheid; dit is aan college en raad.

Advies:
De motie kan gefaseerd uitgevoerd worden door te starten in gemeentelijke projecten en voor eind 2025 een verkenning uit te voeren als hiervoor mensen en middelen beschikbaar worden gesteld in een dekkingsvoorstel voor extra capaciteit en middelen. Dan kan op basis van deze inventarisatie voor Q2 2026 een voorbereidingsbesluit worden voorbereid indien dit juridisch haalbaar en financieel gedekt is. Hierbij kunnen de reikwijdte en definities expliciet gemaakt worden (grondsoorten, toepassingen, eigen/particulier). Dit onderzoek kan worden gekoppeld aan het definitieve ODNHN-advies en de landelijke regeling. Dit kan regionaal afgestemd worden in Westfriesland om een eenduidige en uitvoerbare lijn te houden in de regio.